

140 година од Уједињења – о снази да будемо уједињени

Автор(и): Растителна защита
Дата: 06.09.2025 Брой: 9/2025

Godine 1878, nakon skoro pet vekova pod stranom vlašću, Bugarska se ponovo pojavila na političkoj karti Evrope. Ugovor iz San Stefana stvorio je nadu za obnovu jedinstvene i jake bugarske države. Međutim, samo nekoliko meseci kasnije, odluke velikih sila donete na Berlinskom kongresu ponovo su iscrtale granice i rastrgale bugarske zemlje. Kneževina Bugarska i Istočna Rumelija bile su podeljene, uprkos zajedničkom jeziku, kulturi i istoriji.

Tako je započela nova era u bugarskoj istoriji – borba za nacionalno ujedinjenje. Ona je postala misija za mnoge javne ličnosti, političare i revolucionare koji su verovali da je podela nepravedna i privremena etapa na putu ka potpunoj slobodi.

Godine 1885, u Plovdivu, ovaj san je počeo da se pretvara u stvarnost. Na čelu BTCPC-a u Plovdivu stajao je Zahari Stojanov, koji je razvio žustru aktivnost i, uz pomoć Koste Panice, Dimitra Rizova, Petra Zografskog, Ivana Stojanovica, Georgija Stranskog, Prodana Tiškova-Čardafona i mnogih drugih zagovornika te ideje, uspeo da stvori odgovarajući društveno-politički raspoloženje među stanovništvom da je došao trenutak za ujedinjenje dve Bugarske. Ključnu ulogu odigrala je i saglasnost bugarskog vladara – kneza Aleksandra Battenberga – za predstojeći akt. Narod je bio spreman – trenutak je došao.

U noći sa 5. na 6. septembar, plovdivska milicija, predvođena majorom Danailom Nikolaevim i uz podršku naoružanih odreda, svrgnula je generalnog guvernera Istočne Rumelije – Gavрила Krastoviča. Dana 8. septembra, knez Aleksandar I Battenberg zvanično je prihvatio Ujedinjenje, čime ga je i potvrdio kao državni akt.

Reakcija nije dugo čekala – samo nekoliko nedelja kasnije Srbija je objavila rat. Mladu bugarsku vojsku, kojom su komandovali uglavnom kapetani i koja nije imala dovoljno borbenog iskustva, pokazala je izuzetan heroizam. Izveli su brzi marš do Slivnice i postigli izvanrednu pobedu, čime su odbranili Ujedinjenje ne samo politički, već i silom oružja.

Tako je 6. septembar 1885. ostao u istoriji kao dan kada je bugarski narod pokazao da, kada je ujedinjen, može da određuje svoju sudbinu. Ujedinjenje nije samo geopolitička promena – ono je izraz snage, volje i zrelosti nacije spremne da se bori za pravdu.